

Heinrich Müller Ludwig Barclay

Disputatio Theologica exhibens Calvinianorum Absolutum Reprobationis Decretum Ut Absolutum In Fide Errorem

Rostochi[i]: Kilius, 1663

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn740036459>

Druck Freier Zugang

RU. No. 1663

Künich Müller/B

Verf. i. Ludwig Barclajus

20.64
I. N. D. N. J. C.
DISPUTATIO THEOLOGICA
exhibens
Calvinianorum

ABSOLUTUM
REPROBATIONIS
DECRETUM

U T
ABSOLUTUM IN FIDE
ERROREM,

Quam
Consentiente Venerando Collegio
Theologico
PRÆSIDE

HENRICO MÜLLERO, SS.

Theol. D. & Professore Ordinario,
ad Div. Mariæ Pastore,
publico Examini sistit

M. LUDOVICUS BARCLAJUS,
Rostochiensis.

In Auditorio Majori die VII. Martii.

86:(0):(80

ROSTOCH, Typis JOHANNIS KILII, Acad. Typogr. An. 1663.

26.92

J. M. D. N. J. C.
STATIO THEOLOGICA

ABSOLUTUM
REPROBATIONIS
DECRETUM

ABSOLUTUM IN FIDE
ERRONUM

Conferentia Veneranda Collegii
Theologiae
P. 1712

HENRICO M. J. C.
Tutor

M. HUBOV. S. S. C. L. A. S. S. I. C. I. A. S.

ΠΡΟΣΩΠΟΝ.

*Alviniani quavis inter se
 dissentiant circa objectum repro-
 bationis formale, quod alij sta-
 tuunt homines indefinite conside-
 ratos, alij homines ut condendos,
 alij ut conditos, alij ut lapsos, alij
 ut condendos, conditos & lapsos
 simul, alij ut salvabiles, damna-
 biles, creabiles, labiles, reparabi-
 les &c. item circa actum decreti
 reprobatorij, cum alij totum decre-
 tum faciant absolutum ἀπλῶς, Zanchius de N. D. l. V. c. 2.
 part. 4. p. 694. alij tantum respectu actus primi, qui sit de-
 putatio ad dedecus: non item respectu actus secundi, s. decre-
 ti exclusionis à vita aeterna. Keckermannus l. III. Syst. The-
 ol. p. 208. in illo tamen conveniunt, quod DEUS abso-
 lutè quosdam ad interitum aeternum reprobaverit, idq. quia
 ita voluit, adeoq. decretum & voluntatem divinam esse causam
 reprobationis negativæ. Videri possunt Calvinus l. III. Inst.
 c. 23. Beza Colloq. M. & p. 148. Keckermannus l. c.
 Zanchius l. c. Piscator contra D. Schaffman. θ. 106, p. 143.
 Coamier l. VII. de prædest. c. 7. Tom. III Panstr. f. 104.
 Molinaus in Anatom. Arrianismi c. 26. f. 174. Danaus
 I/ag. p. 5. f. 199. Pareus in Irenic. f. 259. Perkinsius de præ-
 dest.*

A

dest.

dest, & grat. f. 126. Cum quibus hæc in parte amicè conspi-
rant, Bellarminus l. II. de grat. & lib. arb. c. 8. 9. 16. Tan-
nerus Tom. I. disp. 3. qv. 7. dub. 3. Quos ex Libr. Concord.
refutat Cornelius à Lapide in Of. XI. Mibi verò hoc de
ABSOLUTO REPROBATIONIS DECRETO do-
gma Calvinianorum ABSOLUTUM ERROREM esse
demonstrare hæc vice animus est. Adsit proposito huic JHO-
VÆ gratia!

THESIS PRIMA.

ABSOLUTUM REPROBATI- ONIS DECRETUM RESPECTU DEI IMPOSSIBILE EST IMPOSSIBILITATE TAM ABSOLUTA QUAM HY- POTHETICA.

§. 1. *Impossibilitas absoluta probatur hoc argu-
mento:*

*Quicquid DEUS per naturam suam nec velle, nec facere pot-
est, id DEO absolute est impossibile.*

Atqui absolutum reprobationis decretum &c. E. &c.

*Major alienâ luce non indiget. Minor hoc prosyllo-
gismo nititur: Quicquid evertit justitiam DEI, id nec vo-
luntatem, nec potentiam divinam objective terminat, s. id
DEUS nec velle, nec facere potest. Atqui decretum reproba-
tionis absolutum &c. E. &c. Quoad Majorem 1. DEUS
non potest velle quod injustum est, quia ipse per essen-
tiam & naturaliter justus est. Nam quod Socinus l. I.
de Serv. c. 1. & l. III. c. 1. docet, justitiam à DEO indiffe-
renter exerceri, cum potestate secus faciendi, id falsis-
simum est & hæcenus non probatum. Naturali ne-
cessitate DEUS justus est. Dices 1. Voluntas DEI est
abso-*

absolutissima & libera. 2. Natura DEI sibi ipsi non est
 contraria, sed misericordia contrariatur justitiæ. 3.
 Naturalia DEI non sunt inæqualia: jam verò tardus
 est DEUS ad iram, & velox ad miserendum. Resp. ad 1.
 Libertas voluntatis divinæ extendit se saltem ad op-
 posita contradictoria, & physicè contraria æqualiter.
 Sic DEUS potuit velle creare mundum, & non creare,
 potest huic velle morbum infligere, potest etiam velle
 sanum conservare. Moraliter autem contrariorum
 membrum utrumq; DEUS non potest velle, v. g. justi-
 tiam & injustitiam; non imbecillitate voluntatis, sed
 perfectione naturæ. Ad 2. Justitia & misericordia in
 se & reipsâ identificantur, effectus autem differunt,
 quia illa punit, hæc miseretur: Sol liqvescens
 ceram & indurans lutum unus est, nec sunt in Sole
 contrariæ qualitates potentia liqvescendi & indu-
 randi, interim alius est effectus indurare, alius liqve-
 facere: ita quidem justitiæ opus, sc. punitio, & mise-
 ricordia opus, nempe miseratio, sunt contrarii effe-
 ctus, ipsa tamen justitia & misericordia non sunt con-
 trariè opposita, cum oppositio debeat fieri *ἀντίτως* &
κατ' ἀντίον. Jam verò justitia & misericordia non di-
 cuntur *eodem respectu*: Nam justitiæ respectu DEUS
 homines lapsos judicat esse damnabiles; Misericor-
 diæ autem generalis respectu iisdem à Sathana sedu-
 ctis est placabilis, ita enim iratus est hominibus, ut
 non averteretur omnes iræ deponendæ rationes: dein-
 de intuitu mortis Christi instituit & promittit se iram
 depositurum, quam aliàs nomine justitiæ servaret, si
 absque Christi satisfactione esset. Specialissimè au-
 tem considerata misericordia opus differt etiam *obje-
 ctis* à justitiæ opere. Misericordia enim accipit in gra-

tiam fideles; Justitia autem damnat infideles, quod
iram peccatis promeritam apprehensione justitiæ
Christi non averterint, sed sub ea manserint. Ad 3.
Disting. inter naturam justitiæ ac misericordiæ, & in-
ter earundem exercitium: Ex natura sua DEUS æquè
justus est ac misericors, sed executio misericordiæ est
celerior quàm justitiæ, quia DEUS per Christum mun-
do reconciliatus est, & voluntate antecedente omni-
um salutem intendit, repudiantes autem hanc in
Christo oblatam gratiam punit demùm voluntate
conclusivâ & conseqvente. Quo respectu apud Esaiã in
puniendo dicitur alienum opus facere, non quod con-
trà naturam suam agat, sed quod non nisi conditio-
nem fidei requisitam adspersos puniat. Hinc pa-
tet, DEUM naturaliter justum esse, adeoq; non posse
velle injusta, cum alias vellet id, quod sibi esset diffor-
me, & propriam justitiam destrueret: Jam verò vo-
luntas divina, quæ secundum modum naturæ fertur
in seipsam & proprietates suas, est necessaria, (non ne-
cessitate extrinsecâ, s. coactionis, sed) necessitate in-
trinsecâ, quæ est naturalis inclinationis & propensio-
nis. II. DEUS non potest *facere* quod injustum est,
quia objectum potentix divinæ non sunt nisi ea, quæ
absolutè sunt possibilia, h. e. quæ DEUS per naturam
velle potest. Ubi tenendum est discrimen inter acti-
onem ipsam & determinationem actionis moralem.
Ipsam actionem DEUS vult liberè; determinationem
autem moralem vult necessariò, quippè quæ est obje-
ctum voluntatis DEI ad intrà. Sic DEUS non potest
injustè facere, justè tamen potest facere, vel non-face-
re hoc vel illud, ità ut facere vel non-facere sit libera-
tis, justitia autem quàm facit, vel non-facit, naturæ di-
vinæ.

vina. Hæc ad Majorem. *Minor*; quod nempè absolutum reprobationis decretum justitiam DEI evertat, patet, quia, si DEUS absolute quosdam reprobasset, non prævisâ ipsorum incredulitate, tunc voluisset potentiam injustè aliquid faciendi. Justitia enim requirit, ut pœna proportionaliter sequatur culpam, & nemo, nisi antea deliquerit, puniatur. Dices i. DEUS omni lege solutus est, & absolutum habet in creaturas dominium. 2. Obstant infantes ex infidelibus nati. Resp. ad i. (α) DEUS, cum à nemine extra se legem ad agendum accipiat, sibi ipsi tamen lex est. *II. Tim. II, 13.* (β) DEUS quidem absolutus Dominus, sed tamen & justus & infinite bonus est. Quò magis ex necessitate naturæ propendet ad benefaciendum aliis, eò magis abhorret ab inferendo malo præsertim injusto. (γ) Creatura non est ita in potestate Creatoris, ut de illa possit promiscuè facere, etiam contra naturam suam. Nam DEI potestas in creaturas non nititur infinitate essentiæ, sed communicatione istâ, quâ nobis essentiam communicavit: ideoq; hæc communicatio DEO hoc juris tribuit, ut nobis adimere possit & esse, quod citrà ullum meritum nobis dedit, ut verò miseriam infligat citrà nostrum meritum, non permittit ejus justitia. Hoc, quod dixi, Augustinus aliquoties inculcat. *DEUS, inquit l. de G. & L. A. c. 23. reddit mala pro malis, quia justus est, bonus pro malis, quia bonus est; bona pro bonis, quia bonus & justus est; solum non reddit mala pro bonis, quia injustus non est.* Et l. III. cont. Julian. c. 28. *Bonus est DEUS, justus est DEUS, potest aliquos sine bonis meritis liberare, non potest quonquam sine malis meritis damare, quia justus est.* Instas; non potest damnare sine culpa quoad executionem, benè tamen, quoad prædestinationem.

tionem. Resp. Si injustus, qui damnat sine peccato, quidni injustus esset, qui hominem prædestinat ad peccatum, ut possit damnare? Fulgentius l. I. ad Monicam c. 22. *Nec iustitia iusta dicitur, si puniendum DEUS non invenit, sed fecisse dicitur. Major n. erit iniustitia, si lapsus DEUS retribuit pœnam, quem stantem dicitur prædestinasse ad ruinam.* Deinde, sunt ex Calvinianis qui agnoscunt, DEUM non saltè prædestinasse ad causas damnationis, sed etiam ad ipsam damnationem. Beza vol. I. p. 417. Ad 2. (1) Infantes isti gaudent conditione parentum. (2) Agit hic DEUS juxta prævisionem suam. Omnium tutissimè eligitur hic & *emixiv.*

§. 2. *Impossibilitas hypothetica probatur hoc argumento: Quicquid est contra revelatam DEI voluntatem, id hypotheticè DEO est impossibile.*

*Atqui absolutum reprobationis decretum Sc. E. &c. Major claret, quia posito, DEUM hoc vel illud ità revelasse, non potest non istud fieri, sic ut contrarium ejus ex hac hypothesi, quia sic eventurum revelavit, DEO sit impossibile, quia aliàs ageret contra voluntatem & veritatem suam, quod est absurdum! Minor statuminatur hoc prosyllogismo: Quicumque ità se revelavit, quod nullius interitum, omnium autem salutem velit, is contra revelationem agit, si ullum absolute interitui prædestinat. Atqui DEUS Sc. E. &c. Misa Majore, quæ suâ luce radiat, Minoris membrum primum probant sequentia Scripturæ loca. Ezech. XVIII, 23. *An delectando delecter morte impij, annon potius in reverteri ipsum a viis suis, ut vivat?* Quæ interrogatio more omnium gentium negationi tantundem valet, & in Script. usitatissima est Deut IX, 3. II. Sam. XVI, 19. Es. XLIX, 7. Mich. V, 2. (ubi eam amplectuntur Hugo Grotius in not. ad Matth. II. & Danha-*

vverus

vverus in Idea B. Interp. eamq; ex Drusio citatam acutam vocat, & non rejiciendam Ludovicus de Dieu in animadv. ad Mich. V.) Sensus ergo hic est: Nullo modo (quam explicationem svadet geminatio verbi *חפץ*, quæ emphaticissima est, & fit *לחפץ הענין* ad imprægnandum significatum, ut Rabbini loqvuntur,) *deletor* morte improbi, sed omni modo, ut convertatur & vivat. Adde Ezech. XXXIII. 11. *Vivus ego, dicit Dominus, non deletor* morte *עושה* prævaricatoris (maximè ex destinata voluntate talis) *sed ut convertatur à viis suis, & vivat.* II. Pet. III, 9. *non vult DEUS aliquos perire, sed omnes ad resipiscentiam venire.* Dices 1. in Ebræo non legitur, *non volo*, sed *non deletor*. Resp. Eodem res recidit, cum *Voluntas* hic sumatur pro beneplacito 2. sermo est de morte solum temporali. Resp. Falsum hoc est: de illa morte loquitur Propheta, quæ per pœnitentiam evitari potest. Et si mortem temporalem DEUS non vult, quanto minus æternam volet? 3. restringendum est hoc dictum ad *impium, qui conversus est.* Resp. Sic propositio copulativa mutatur in hypotheticam. Etiam DEUS *morientis impij* mortem se nolle affirmat Ezech. XII. Minoris membrum postremum patet in primis ex I. Tim. II, 4. *DEUS vult omnes salvos fieri, & ad agnitionem veritatis pervenire.* Hic ponitur 1. *velle DEI*, quod quidem ex parte ipsius voluntatis in se spectatæ simplicissimum & unum est, differt autem quoad diversos volendi actus ex distinctâ objectorum habitudine & consideratione ortos. Atque sic *velle DEI* aliud est *antecedens*, aliud *consequens* & conclusivum. Quæ distinctio est Scripturæ I. Sam. XIII, 13. Matth. XXII, 14. Patrum, Damasceni l. II, de O. F. c. 29. Chrysosthomi Tom. IV. Serm. super Eph. I. Theophylacti super l. c. & Scholasticorum,

Thomæ

Thomæ *part. I. qv. 19. art. 6.* Bonaventuræ *I. sent. dist. 4.*
Qvàm variè autem à variis explicetur, docent Syva-
retz *l. III. de attrib. DEI posit. c. 8. f. 159.* Valqvetz *Disp. 83.*
c. 3. f. 329. Becanus *Tom. I. f. 43.* Tannerus *Tom. I. f. 22.*
Disp. II. de DEO, qv. 10. dub. 3. Nobis *Voluntas DEI antece-*
dens illa est, qvâ DEUS aliquid vult creaturæ rationali
ante omnem vel certum actum creaturæ illius. *Vo-*
luntas consequens est, qvâ vult aliquid creaturæ rationali
post actum aliquem, s. etiam post multos actus illius cre-
aturæ. Paulus *l. c.* loqvitur de voluntate anteceden-
te. Dices 1. Ergò datur in DEO prius & posterius.
2. Contrarietas, qvia qvòd secundum voluntatem an-
tecedentem vult, secundum consequentem non vult.
3. Mutabilitas: consequens enim voluntas tollit an-
tecedentem. Resp. ad 1. Voluntas antecedens ordi-
ne tantum, non autem duratione prior est voluntate
consequente. Sunt enim ambæ volitiones ab æter-
no, qvia DEUS unico & individuo actu vult, qvæcun-
qve vult, nec necesse est, ut expectet tempus, qvo con-
ditio ponatur, sed ab æterno eam prævidet & juxtâ
hanc prævisionem vult vel beare, vel damnare. Re-
ctè tamen voluntas DEI ex objecto ratione modi & or-
dinis, secundum quem in objecta fertur, potest distin-
gvi. Ad 2. Contrariæ DEI voluntates tum induce-
rentur, si doceretur, duas volitiones affirmativè con-
trarias esse, circa unum idemq; & uniforme objectum.
Jam verò antecedens voluntas DEI versatur circa ho-
minem qvâ homo est, non habitâ ratione circumstan-
tiarum in objecto: Consequens autem attendit cir-
cumstantias, & versatur circa hominem, qvatenus vel
fidelis est & obediens, vel incredulus & inobediens.
Itaqve distinctæ quidem, non tamen contrariæ sunt,
qvia,

quia, licet volitum, quod DEUS consequente voluntate vult, contrarium est respectu ejus, quod est volitum voluntate antecedente, quorum unum est salus, alterum damnatio; tamen volitio non est contraria, propter diversam rationem objecti, secundum quam voluntas antecedens & consequens diversum vult. Ad 3. negando, voluntatem DEI consequentem tollere aut rescindere antecedentem, propterea quod antecedens voluntas non est simpliciter absoluta sed consequenter.

§. 3. Quod ut magis clareat, notanda quædam sunt de distinctione voluntatis divinæ in absolutam & conditionalem. *Absoluta voluntas* est, quæ DEUS simpliciter, & vel sine ullâ conditione, s. præsentî, s. futurâ; vel consequenter & post impletam conditionem vult aliquid. Sic absque ullâ conditione voluit DEUS creare mundum, mittere filium in mundum &c. Consequenter verò & conditione priuspositâ jam impletâ vult aliquid simpliciter & determinatè, v. g. fideles salvare, finaliter impœniteres damnare: De utriusque generis voluntate absoluta valet illud *Es. XLVI, 10. Quicquid volo, facio. Conditionata voluntas* est, quæ DEUS sub certâ conditione præstandâ vult aliquid, aut non vult. Nonnulli ex Calvinianis prorsus negant, dari voluntatem conditionatam in DEO. Calvinus in *lib. de atern. DEI prædest. p. 109.* Bucanus in *instir. c. 36. Piscator ad tract. Vorst. de DEO p. 58. a. 4.* Maccovius *disp. 3.* Aliter Polanus *l. II, Syntagm. c. 19.* qui concedit quidem, conditionatam esse DEI voluntatem quandam, statuens DEUM absolutâ voluntate electos velle salvare, eundem etiam reprobos velle salvare, si credant in Christum, sed defectum hujus conditionis

B

ditionis adscribit DEO, cum is quærendus sit in homi-
ne. Ideò autem voluntas conditionata reiicitur à Cal-
vinianis, quia illà posità, putant sequi hoc absurdum,
voluntatem divinam pendere à conditionis præstatio-
ne: Verum enim verò, cum dicitur à quibusdam, DEI
voluntatem conditionatam dependere à volitione
hominis, locutio non est propria, sed catachrestica:
Nam strictè loquendo pendere ab aliquo est legem &
& normam actionis ab aliquo accipere: jam DEUS à
voluntate humana non accipit legem & normam vo-
lendi, quia est *ἀνάρχον* & purus putus volitionis suæ
author, proindè in volendo nullius arbitrio est sub-
jectus, sed pro libero arbitratu statuit, volitionem
creaturæ tali vel tali volitione & non alia excipere.
Quia igitur effectus causæ primæ actum causæ se-
cundæ consequens, est à mero arbitrio causæ pri-
mæ, non suspenditur causa prima à secunda, cum
effectus causæ primæ ordine ponitur post effectum ali-
quem causæ secundæ: Sic interitus pereuntium non
pendet ab ipsis pereuntibus, etsi pereant suo merito.
Atq; hic insuper notamus, conditionalem voluntatem
DEI non esse prorsus aliam ab ea, quæ respectu conse-
quentiæ absoluta dicitur: Duo enim includit conditio-
nalis voluntas, formaliter & expressè actum simplicis
complacentiæ; eminenter & implicitè efficacem ali-
quam & absolutam voluntatem, quæ quidem actu non
est, donec conditio in DEI intellectu infallibiliter præ-
visa impleatur, esset tamen, si conditio præstaretur:
prout verò manente simplici complacentiâ in absolu-
tam vertitur per præstationem conditionis; ita ex
parte conditionis est conditionata. Exindè patet, ante-
cedentem DEI voluntatem non rescindi à consequen-
te.

re. Quemadmodum enim voluntas DEI conditionata duo includit, sc. formaliter simplicem complacentiam, & eminenter voluntatem absolutam, seu determinatam judicariam, quæ tamen actu non est, donec conditio non impletur: ita manente simplici complacentiâ & desiderio DEI, antecedens voluntas transit in absolutam. Deindè, non desinit voluntas antecedens, quando voluntati consequenti locus est, sed positâ voluntate antecedente conditionali, reipsâ ponitur absoluta, vel præcisa, vel determinata: & ut DEUS determinatè idem velit, quod voluit sub conditione antecedente, non requiritur aliud, quàm conditionis vel præsentia, vel absentia: imò vero quando positâ conditione præcisè aliquid vult de illius, quod ita consequente voluntate volitum est, (si objectum bonum,) opposito, manet in DEO velleitas & antecedens voluntas. Sic tunc, quando DEUS vult aliquem damnare ob incredulitatem, nihilominus est in eo desiderium salvandi talem hominem, si incredulus non esset.

§. 4. His præsuppositis, dico, Paulum *1 Tim. II.* loqui de velle DEI antecedente conditionali, eoq; ex parte DEI serio & efficaci, cujus ponit II *Objectum materiale*, quod sunt OMNES homines, voce OMNIS sumtâ numericè pro singulis generum, sicut sumitur *v. 1. & 6. III Objectum formale*, quod est salus, nempe spiritualis & celestis, quam consequimur agnitione veritatis, & cujus participes reddimur applicatione justitiæ Christi per fidem. IV *Medium* ad salutem, quod est agnition veritatis. *Job. VI, 40. XIV, 6. XV II, 3. II Cor. II, 14. 16.*

§. 5. Variè hunc locum depravant Calviniani, nos præcipuas ipsorum *ἀντιλογίας* videbimus. Obj. I. *Paulus loquitur de voluntate signi, non beneplaciti.* Horrenda sunt, quæ

scribit Piscator cont. Schaffman. th. 75. 76. *DEUS* inter-
 dum verbo significat se velle, quod tamen non vult &c. *DEUM*,
 quod lingua profitetur, idem velle, non semper, nec in omni-
 bus verum est. Ex verbo constat, *DEUM* etiam reprobos ali-
 quos ad salutem vocare: & interim tamen nolle, ut ullus re-
 proborum salvus fiat, quippe quos omnes immutabili decreto ad
 exitum destinavit. Expressius loquitur Ferrius in specim.
 Schol. Orth. p. 384. Duplex est voluntas, signi & beneplaci-
 ti. Illa voluntas dicitur figurata & interpretativa: hac forma-
 lis & propria. Illa, quæ dicitur velle, quoniam videtur velle:
 quia in signis ejusmodi se habet ad modum volentis, & quia, quæ
 præcipit, prohibet, promittit, videtur velle vel nolle. & p. 386.
 Certum est, hanc voluntatem signi *DEUM* non intendere, quod in-
 tendere videtur, ut docent Theologi omnes. Ergo simplex est vo-
 luntas signi, quæ quidem *DEUS* idem vult omnes salvos fieri, quia
 ita se habet erga eos, ac si omnino vellet fieri salvos. Conf. Cal-
 vinus l. III, Inst. c. 31. Beza part. II. ad act. Colloq. Momp. p.
 175. Zanchius de N. D. c. IV, qu. 3 & in Miscell. p. 302. Wi-
 takerus prælect. in I Tim. II, 4. Bucanus Inst. p. 155.
 Verum, talem voluntatem signi Scriptura & sana Phi-
 losophia ignorat, quæ *DEUM* faciat hypocritam, &
 duas contradictorias voluntates in eo effingat. A-
 gnoscimus distinctionem voluntatis divinæ in eam
 quæ est placiti & signi. *Voluntas placiti* est internus
 actus voluntatis divinæ, quo vult aliquid, aut non
 vult: *Voluntas signi* est cum *DEUS* certo signo signifi-
 cat, se velle aut nolle aliquid. Consideratur hæc vel
 formaliter, ut abstracta est à re signata, & sic potius est
 signum voluntatis, quàm voluntas, v. g. præcepta di-
 vina: vel materialiter & concretivè, prout significat
 rem volitam certo signo à *DEO* significatam. Juxta
 priorem considerandi modum voluntas signi non op-
 ponitur

ponitur voluntati placiti, ut est voluntas, sed tantum ratione adjuncti, ut est interna voluntas, &, ut DEUS apud se aliquid interne voluit: Voluntas autem signi, ut est externa, & quatenus certo signo est significata. Juxta posteriorem considerationem voluntas placiti non magis est voluntas quam signi. Id autem contra Calvinianos notandum est, signa voluntatis divina nihil aliud significare, quam, quod DEUS revera vult, non autem id, quod primo adpectu apparet DEUM velle. Quæ enim apparent, & videntur quibusdam, cum tamen non sint, ea DEUS non vult: Itaque hæc ita apparent non omnibus, sed iis tantum, qui voluntatis divinae modos objectaq; varia non bene distinguunt, iis autem qui rectè judicant de modis illis & objectis, voluntas placiti & signi nunquam aliter apparebit, atque est & nequaquam sibi invicem contrariæ videbuntur, licet diversæ sint. Absit ergo, ut DEO sanctam aliquam simulationem tribuamus, quippè, quæ explodit juramentum DEI *Ezech. XVIII, 23. XXXIII, 11.* & lachrymas Christi suspectas reddit. *Luc. XIX, 41. Matth. XXIII, 47.* Manet, DEUM non tantum offerre suam gratiam voluntate signi, sed etiam eam conferre omnibus voluntate beneplaciti, h. e. velle omnes homines serio internoq; beneplacito salvos fieri. Hoc ipsum nobiscum fatetur Crocius in Apol. 6. 60. p. 89. dicens: *Repudiamus eorum* (nempe Bezae, Piscatoris, & aliorum, quos D. Menzerus, contra quem hic disputat, produxerat,) *opinionem, qui docent, DEUM voluntate revelatâ nolle, occultâ velle peccata. DEUM interdum verbo significare, se velle, quod revera non vult: non semper, nec in omnibus verum esse, DEUM, quod mandat, ab eo, cui mandat velle effici.* Ego enim si ita loquar, aut scri-

bam, indigna DEO, me ipso iudice, sentiam, quia neque videre, neque explicare possum, quomodo illa cum DEI perpetua & immutabili veracitate, sinceritate & iustitia conveniant. Interim mandatorum DEI multas varietates agnosco, quas hic nunc non possum explicare: veruntamen nullum, quod non sit veritate & sanctitate subnixum. Similia vide apud Danæum p. 1293. oper. Vorstium in notis ad Diss. VI. de DEO p. 354.

§. 6. Obj. II. cum priore conveniens; Loquitur Paulus de voluntate revelata non abscondita. Blasphema sunt, quæ Beza part. 2. resp. ad act. Colloq. Mon. p. 173. scribit: Id quod DEUS patefacit, interdum ab illo occulto voluntatis, quod latet, est dissentiens. Expressius Zanchius l. V. de N. D. c. 2. part. 4. Voluntas, inquit, revelata in lege vult (DEUS) omnes salvos fieri: at voluntate arcanâ, quæ & beneplaciti vocatur, non omnes salvos vult fieri DEUS, sed solos electos. Conf. Pareus in Irenic. f. 259. Piscator contr. Hemming. de grat. DEI p. 151. Calvinus in Ezech. XVIII, 23. p. 353. Resp. i. Voluntatis divinæ in arcanam & revelatam distinctionem sano sensu concedimus. Sic arcana voluntas est, quâ DEUS statuit aliqua efficere, quæ nos latere voluit, propterea, quod eorum revelationem ad nostram salutem nec necessariam, nec utilem esse iudicavit Rom. XI, 25. 33. Revelata est, quâ nobis patefacere voluit ea, quæ ad salutem nostram utilia sunt & necessaria Job. VI, 40. I. Thess. IV, 3. 2. Sed voluntas revelata non est contraria arcanæ, quia omnis contrarietas debet fieri circa idem objectum: at verò hic non est idem objectum. Aut enim voluntas DEI simpliciter & omni tempore abscondita consideratur, & hæc, quæ per istam voluntatem voluit, sunt prorsus diversa ab illis, quæ per revelatam voluntatem nobis communicavit, seu ad salutem

lutem necessaria & utilia: aut consideratur voluntas
 DEI arcana secundum quid & ratione certi temporis,
 & tunc arcanae voluntatis, cujus patefactio ad certum
 tempus differebatur, (v. g. Messiam nasciturum esse
 temporibus Augusti,) interpretatio est revelata volun-
 tas. 3. Circà negotium salutis non datur abscondita
 DEI voluntas, sed omnia in verbo, quod est illustre pa-
 tefactionis divinae medium, sunt expressa. *Act. XX, 27.*
1. Cor. II, 7. Conf. *Joh. XV, 15.* *Rom. XVI, 25, 26.* *Eph. I, 9.*
III, 3. 9. 10. *Col. I, 26.* *1. Pet. I, 20.* *Hebr. I, 2.* Quod si præter re-
 velatum verbum ulla in DEO occulta voluntas esset,
 quæ simpliciter hominis vellet exitium, orando, ut
 DEI voluntas fieret, vel imprecaremur nobis ipsis in
 peccata & gehennam præcipitium, vel voluntati divi-
 nae reluctaremur. Hoc profanum; illud precum fini
 partibusq; repugnat. Quin urgemus contra Calvinia-
 nos id, quod D. Jacob. Andr. in Colloq. Momp. ad Be-
 zam prolixè de arcano illo SS. Triadis consilio differen-
 tem dixit: *Ità de decreto illo DEI arcano, occulto & immu-*
tabili, quid Dominus cogitaverit, & in quem finem, præser-
tim in creatione respexerit, & media perveniendi ad illum,
quomodo disposuerit, locutus es, ut visus fueris mihi in arcano
illo DEI consilio assedis, & non modo omnia coràm audivisse,
quæ S. Trinitas, Pater cum Filio & Sp. S. de creatione hominis
deliberaverit, sed etiam, quia tu quoque illorum consiliarius fue-
ris. p. 537.

S. 7. Obj. III. Paulus loquitur de Christo homine, quæ
 secundum voluntatem humanam tantum velit omnium salu-
 tem. Sic excipit Petrus Strigosus, Bonaventuræ com-
 mentator f. 461. & Piscator ad *Matth. XXIII, 37.* Resp. 1.
 Voluntas Christi in negotio salutis non discrepat à vo-
 luntate & consilio patris celestis *Joh. V, 30.* *VIII, 40. 2.*

DEUS

DEUS est ipsa charitas, quomodo ergo humana natura Christi potest propensior esse ad salutem, quam DEI? I. Joh. IV, 8. 3. Distinctio inter intentionem Christi quoad humanam naturam, & contrariam quoad divinam, seu Christi & DEI est blasphemia, & redemptorem nostrum hypocriseos arguit.

§. 8. Obj. IV. *Paulus loquitur synecdochicè, & totum accipit pro parte.* Resp. In articulis fidei τὸ ὁλην præcisè tenendum est, nisi vel expressè addatur διάνοια, vel τὸ ὁλην apertà quâdam & inevitabili antilogiâ Scripturæ contranitur. Scriptura enim non est ἰδιώτης Πηλὺσιος II. Petr. I, 20.

§. 9. Obj. V. *DEUS vult omnes salvos fieri, eos nimir. qui salvantur.* Sic hunc locum corrumpit Perkinus de prædest. & grat. DEI oper. Theol. f. 138. quam explicationem etiam habet Augustinus I. de prædest. sanct. c. 8. l. III. de corrept. & grat. c. 14. l. IV. cont. Julian. c. 8. & Epist. CVII ad Vitalem. Fulgentius l. de incarn. & grat. Christi c. 31. Anselmus & Haymo in I Tim. IV. Amplexus eam etiam fuit Lutherus adhuc Augustinianus II part. Jenens. fol. 489. Sed recedit ab ea Tom. I Lat. Witteb. f. 438. & in c. II. Mich. Tom. IV. Lat. Jenens. f. 551, 552. At præterid, quod nec solido nititur fundamento, nec textui conformis est, eam refutat atq; infantilem vocat Chamier. Videatur Vasqvetz disp. 83. c. 1. 2.

§. 10. Obj. VI. *DEUS vult, non singulos generum, sed genera singulorum.* Succubuit hîc exercitissimum magni Augustini ingenium, qui cum non posset apprehendere, quomodo gratia conversionis omnes homines non æqualiter ad conversionem determinaret, cepit concedere, DEUM nonnullos tantum de debita perditione liberare velle, secun.

secundum placitum voluntatis suæ. Cum autem ob-
 stare videbat perspicua Scripturæ dicta, quibus DEUM
 omnium salutem velle asseritur, hoc modo se expedit
 in Enchir. ad Laurent. cap. CIII. *Cum audimus & in sacris
 literis legimus, quod DEUS velit omnes homines salvos fieri,
 id certe sic dictum est: Qui omnes homines vult salvos fieri,
 non quod nullus hominum esset, quem salvum fieri nollet, quæ
 virtutes miraculorum facere noluit apud eos, quos dicit acturos
 fuisse pœnitentiam, si fecisset: sed ut OMNES homines,
 OMNE GENUS HUMANUM intelligamus, per quas-
 cunque differentias distributum, Reges, privatos, nobiles,
 ignobiles. Verum, quod vox OMNIS hic sumatur
 Πληρωμῆς, non διαρρηκῆς, satis patet ex contextu.
 Nam ii intelliguntur voce OMNIUM, pro quibus of-
 ferendæ precationum & deprecationum victimæ v. i.
 pro quibus Christus factus est ἀντίλυτρον v. 6. quos DEUS
 vult ad veritatis intellectum & receptionem perveni-
 re v. 4. Atquæ singulos homines &c. E. &c. Autho-
 ritati Augustini ejusdem modestiam opponimus,
 quam profiteretur Epist. CX. his verbis: Non quorum-
 libet Disputationes, quamvis Catholicorum & laudatorum ho-
 minum velut Scripturas Canonicas habere debemus, ut nobis
 non liceat, salvâ honorificentia, quæ illis debetur hominibus,
 aliquid in eorum scriptis improbare atque respuere, si forte in-
 venerimus, quod aliter senserint, quàm veritas habet, divino
 adjutorio vel ab illis intellecta, vel à nobis. Talis ego sum in
 scriptis aliorum, tales esse volo intellectores meorum. Calvi-
 no autem qui hanc ipsam explicationem urget in
 comm. super b. l. f. 529 & in tract. Theol. f. 990. opponimus
 ipsum Chamier, qui f. 105. hanc explicationem minus
 accommodam & duram vocat.*

S. II. Obj. VII. DEUS vult omnes salvari, si ad veri-

G

tatis

tatis agnitionem perveniant, quod non vult de omnibus. Ità sentit Danæus *Ifag. p. V. f. 199.* Pareus in *Irenic. f. 259.* Verum 1. Sophisticum est, duas affirmativas simplices in unam compositam cogere, eamq; hypotheticam. 2. Contradictio est: DEUS vult omnes ad agnitionem veritatis venire. Et; non vult omnes ad agnitionem veritatis venire, loquendo de eodem genere volitionis divinæ. Quod autem DEUS velit omnes ad agnitionem veritatis pervenire, patet, quia agnoscantibus veritatem favet, reliquis autem irascitur & reprobum sensum immittit, annuncians, quod sint ἀνάνητοι *Rom. I, 19. 20. 28. II, 10. 14. 15.*

§. 12. Obj. VIII. DEUS vult *ᾧ πάντας* omnes, sed non vult *ᾧ πάντας*. Sic Chamier de *Predest. l. VII. c. 6. f. 105.* Resp. Salvare & salvari non sunt contradictoria. Qvis dabit *ᾧ πάντας* ἀνδρ. *Ἰησ. ᾧ πάντας*? *Matth. XVIII. 11. I. Tim. I, 15. IV, 10.* Salvatio passiva præsupponit activam.

§. 13. Hæc sunt præcipua, quæ contra aureum Pauli dictum moliuntur Calviniani. Huic loco Paulino addi possunt alia (α) *Rom. XI, 32. Conclusit DEUS omnes in inobedientiam, ut omnium miseretur.* Quæ conclusio non est effectiva, hominem ad peccandum necessitans, sed apodictica s. declarativa, quâ DEUS per sententiam suam judicariam omnes ad classem peccatorum refert, & declarat, peccato esse obnoxios. *Gal. III, 22. Rom. III, 9. (β) Job. III, 16. Sic DEUS dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam eternam.* Dices; *ἡ ἀγάπη* supponit pro solis electis. Resp. Hæc usurpatio Scripturæ est incognita. Deindè, ii intelliguntur voce MUNDI quibus missus est Christus. Sed non solis electis &c. E. &c. Præterea distribuitur hic mundus in credentes & non-credentes, §. 14. Velle

§. 14. Velle DEUM omnes serio salvari, agnovit etiam Antiquitas. Ambrosius Tom. 2. l. 2. de vocat. gent. c. 8. *Sive novissima contemblemur secula, seu prima, sive media, rationabiliter & pie creditur, omnes homines salvos fieri DEUM velle, semperque voluisse.* Prosper l. 2. de voc. gent. c. 28. *Fit manifestum, quod diversis & innumeris modis omnes homines vult DEUS salvos fieri, sed qui veniunt, DEI auxilio reguntur hi, qui non veniunt, sua pertinacia reluctantur.* Bernhardus Serm. I. in Purif. Mariae; *In communi posita est DEI gratia, nemo illius expers est, nisi qui renuit.* Ex ipsis Adversariis quodammodo suffragantur Bullingerus in I. Tim. II. Hyperius lib. I. Method. p. 251. Paræus in cap. II. Rom. dub. 4. Hemmingius in Syntagm. de predest. thes. à 20. ad 30.

THESIS SECUNDA.

ABSOLUTUM REPROBATIONIS DECRETUM IN CHRISTI MERITUM BLASPHEMUM EST.

§. 1. Probatur hoc argumento:

Quicquid meriti Christi tollit universalitatem & efficientiam, id in meritum Christi est blasphemum.

Aequi absolutum reprobationis decretum &c. E. &c.

Major alienâ luce non indiget. Minor facile patet, quia, si DEUS quosdam absoluto odio reprobavit, ergo vel Christus pro iis non est mortuus, vel, si mortuus, aut frustra est mortuus, aut morse ius non fuit λόγος sufficienter satisfactorium. Quæ omnia sunt absurdissima! Nam I. Meritum Christi est universale objective.

C 2

Mortuus

Mortuus enim est pro peccatis totius mundi I. *Joh. II, 2.*
Joh. I, 29. II. *Cor. V, 19.* pro omnibus *Es. LIII, 6.* I. *Tim. II, 6.*
Hebr. II, 9. *Rom. V, 18.* etiam pro iis, qui suâ culpâ per-
eunt, *Rom. XIV, 16.* I *Cor. V III, 11.* *Heb. VI, 4. s. 6.* *XI, 26, 27.*
28. II. *Pet. II, 1.* Seqveretur enim aliâs, impios idcirco
damnari, quia noluerunt credere id verum esse, quod
verum non est *Joh. III, 18.* *XVI, 9.*

§. 2. Flos Antiquitatis docuit, Christum pro
omnibus & singulis, etiam reprobis mortuum esse.
In seculum II. conijcitur à nonnullis Clemens Alexan-
drinus, qui I. VII. *Stromat.* inquit; *Verbum aeternum & prô-
batum singulis, & communiter OMNIBUS unus Servator est.*
Seculo III. floruit Origenes Adamantius, Clementis
Alexandrini successor, qui contra Celsum lib. IV.
*Christus factus est propitiatio pro peccatis nostris, nec tantum
pro nostris, sed pro Mundi totius, hoc est, pro omnibus, qui us-
quam sunt, peccatoribus.* Ex seculo IV. habemus Atha-
nasium, Episcopum Alexandrinum, qui Concilio Ni-
ceno, primo Oecumenico interfuit, & in Orat. de in-
carn. Verbi hac de re ita loquitur, *DEI verbum è nostris
simile (corpus) assumens, eò quod OMNES mortis corruptioni
essent obnoxii, pro OMNIBUS id ipsum morti oblatum tradidit
patri, &c.* Ex eodem seculo adducimus Hilarium, Pi-
ctavorum in Gallia Episcopum, qui explanat. in Ps. LI.
suam hac de re sententiam his aperit; *Qui non mane-
bit in Christo, regni Christi incola non erit. Non erit autem,
non quod sibi nò patuerit incolatus (UNIVERSIS enim patet, ut
confortes sint corporis DEI atq; regni, quia Verbū caro factum
est, & habitavit in nobis, naturam scil. in se TOTIUS generis
humani assumens) sed unusquisq; pro merito & evellendum se
de tabernaculo & eradicandum de terra viventium præbet, non
prohibitus unquam inesse, qui per naturæ assumptionem incola
sit re-*

fit receptus; sed eradicator ob infidelitatis crimen, natura con-
fortio indignus existens. Eodem seculo vixit Gregorius
Theologus primū Nazianzenus in Cappadocia, post
Constantinopolitanus Episcopus, qvi Orat. 3. Tom. I.
Julianum Apostatam his verbis compellat; Tunc ad-
versus eum cruorem, qvo MUNDUS purgatus est, cum tuis
cruoribus? Tunc manum adversus eam (manum) qua pro
TE & propter TE clavis transfixa est? Claudat hoc secu-
lum Johannes Chrysothomus, Constantinopolitanus
Patriarcha, qvi Homil. IV. in Epist. ad Hebr. Non pro
fidelibus solum, sed pro universo orbe terrarum. Nam ipse
quidem mortuus est pro OMNIBUS. Quid tum autem, si
omnes non crediderint? Ipse qvōd suū erat, implevit. Se-
culo V. floruit Augustinus Hipponensis in Africa Epi-
scopus, qvi Tractat. XII. in Joh. Non misit DEUS Filium
suū in Mundum, ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus
per eum. Ergo quantum in Medico est, sanare venit agrum.
Ipse se interimit, qvi praecepta Medici observare non vult. &
in Ps. LXVIII. Conc. 2. Ipsum proditorem Judam, dicit,
projecisse pretium argenti, qvo ab illo Dominus venditus erat;
nec cognovisse pretium, quo ipse a Domino redemptus erat.
Eodem seculo vixit Theodoretus Cyrensis in Syria
Episcopus, qvi in Rom. c. I. v. 17. Ipsum unigenitum DEI
verbum, Ad naturā indutum, cum ab omni peccato immunem
illam servasset, eam pro nobis obtulit, & naturae debito perso-
luto COMMUNE OMNIUM debitum dissolvit. Conf. Am-
brosius l. III. de Interp. c. 2. Fulgentius lib. II. de Remiss.
peccat. c. 16.

§. 3. Dices I. Ergo etiam mortuus est pro Pharaone & Judā, qvōd tamen frustraneum fuit. Resp. Mors Christi ut causa moralis jam ab omni aeternitate plena virtutis fuit in praedestinatione: ita etiam tempore

Pharaonis & Judæ fuit remedium sufficiens pro Pharaone & Judæ: neque negari potest, quod ante Christi adventum mors ejus in promissionibus Evangelicis iis, qui audiverunt verbum promissionis, oblata sit ut remedium sufficiens pro peccatis. Ideoq; cum moriebatur Christus pro Pharaone & Judæ, non frustra mortuus est. Dices 2. E. unum idemq; peccatum bis punitur, in Christo & in iis qui pereunt, quod injustum. Ita Molinaus in *Anatome Armin.* c. 28. Resp. Bis puniri idem peccatum non est injustum, si cum conditione in aliquo puniatur. Ea enim conditiosi non impletur, peccatum non habetur pro eo punitum, à quo non impletur. Sic peccatum in Christo fuit punitum, ut posset credentibus in ipsum remitti, in impiis & incredulis punitur, quod actu non fuerit remissum, cum posset remitti: neque enim ita peccatum in Christo fuit punitum, ut sit à nobis ablatum citra ullam in nobis requisitam conditionem, sed Christus moriendo potentiam eam nobis promeruit, qua à peccato planè liberaremur, actualis liberatio sequitur, si credamus.

§. 4. II. *Meritum Christi est universale, non solum sufficienter, sic ut mortis ejus dignitas & valor sufficiens pro omnibus sit in se, sed supposità universalitate sufficientia, etiam quâ efficientiam ex seriâ intentione, voluntate & beneplacito DEI universale est.* Universalitatem sufficientiæ meriti Christi intrinsecæ nobiscum asserit Beza resp. II. ad act. Colloq. p. 214. inquit: *Si Dominus vellet omnibus prodesse passionem & mortem suam, una gutta sanguinis satis esset pro peccatis totius mundi.* Verum hanc sufficientiam ab omni efficientia abstrahit. Nos distinctionem redemptionis in sufficientem & efficientem sano sensu admittimus, quatenus per sufficientiam

nam meriti ipse actus redemptionis & acquisitio salutis, per efficientiam verò applicatio & actualis collatio intelligitur. Sic expirat efficacia meriti Christi in incredulis non defectu ipsius meriti, sed hominum per fidem sibi illud non applicantium: at juxta mentem Reformatorum, ut frivolum repudiamus. Sequeretur enim Christum etiam sufficienter pro Diabolo esse mortuum, quia talis ipsius mors est, quæ Diabolo ad redemptionem sufficeret, si modò DEUS vellet. Perinde hoc esset, ac si agyrta famelicos sufficienter cibatos esse diceret, cum divites satis cibi ad singulos cibandos habeant, quem tamen in æternum famelicis distribuendum nolint.

§. 5. Dices; Cur ergò omnibus meritum Christi actu non prodest? Resp. Universalitas efficientiæ meriti Christi ex consilio DEI est conditionalis, requirens fidem. *Job. III, 16. Sic DEUS dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut OMNES, QUI CREDUNT IN EUM, non pereant, sed habeant vitam æternam. c. VI, 40. Hac est voluntas ejus, qui misit me, ut omnis, qui filium videt, & CREDIT in eum, habeat vitam æternam. Rom. III, 24. 25. Justificamur gratis ipsius gratiâ, per redemptionem factam in Christo Jesu, quem proposuit DEUS propitiatorium per FIDEM in sanguine ejus. &c.* Fit ergò hoc meritum quoad efficientiam particulare propter non-applicationem fiducialem partæ per meritum salutis. Meritum enim Christi non-applicatum nihil prodest: ut autem applicetur, & virtutem suam, quam in se sat sufficientem, & ex intentione divinâ sat efficientem habet, actu exerat, requiritur ex parte nostra FIDES, tanquam medium & organum salutaris hujus applicationis. Scite Ambrosius *Serm. 8. in Ps. 118. Sol justitiæ omnibus or-*
tus est,

tus est, omnibus venit, omnibus passus est, & omnibus resur-
rexit. Si quis autem non credit in Christum, generali benefi-
cio ipse se fraudat, ut si quis clausis fenestris radios solis
excludat. Et Bernhardus; Tantum quisque de his bonis
possidet, quantum vase fiducia colligit. Et ipse Joh. Came-
ro, Burdegalensis primum in Gallia verbi divini Mini-
ster, post Theol. in Academia Salmurienti Professor,
Epist. III. Sol iste, qui lucet omnibus, dormienti aut spon-
te oculos claudenti non lucet, nullo tamen Solis vitio id accidit, sed
illius, qui Solis beneficio non utitur. Ita Christus pro omnibus
mortuus est, sed eos demum mors illa facit beatos, qui vera fide
eam amplectuntur.

THESIS TERTIA. **ABSOLUTUM REPROBATIONIS DECRETUM VERBIET SA-** **CRAMENTORUM EFFICACIAM** **ENERVAT.**

§. 1. Probatur hæc ratione:

Quicquid infert, ministerium verbi & sacramentorum, non
esse omnibus medium salutiferum ex intentione DEI,
id ēννεργειαι Verbi & Sacramentorum, quam Scriptura
eis tribuit, eludit.

Atqui absolutum reprobationis decretum &c. E &c.

Major probatur, quia universalitas salvandi objectiva
 organicè verbo & sacramentis quoad serium DEI be-
 neplacitum assignatur. De Ministerio verbi res clara
 est ex Col. I, 28. ubi de mysterio prædicationis Evang.
 sic loquitur Paulus: *Quem (Christum,) nos annunciamus,*
admonentes omnem hominem, & docentes omnem hominem in
omni sapientia, ut exhibeamus omnem hominem perfectum in
Chri-

in Christo Jesu. Adde I. Tim. II, 4. *DEUS vult omnes homines salvos fieri, & in agnitionem veritatis venire.* Hic veritas Evang. agnita proponitur tanquam medium salificum ex parte objecti universale quâ intentionem DEI seriam. De Baptismo patet ex Gal. III, 27. *Quotquot in Christum baptisati estis, Christum induistis.* Ergo baptismus omnibus confert gratiam salvantem, adeoq; omnibus est organum salutiferum ex parte DEI. De Cœnâ res itidem claret ex I. Cor. X, 16. 17. ubi Paulus inquit: *Poculum benedictionis, cui benedicimus, annon est communicatio sanguinis Christi? panis, quem frangimus, nonne communicatio est corporis Christi? quoniam unus panis, unum corpus multi sumus, omnes enim de uno pane participamus.* Hic partim finis, partim fructus institutæ S. Synaxeos indicatur. Finis est, ut veniamus in communionem bonorum Christi per elementa panis & vini, quibus ceu mediis Christus cum omnibus beneficiis reverâ exhibetur & accipitur. Fructus est intimior communio cum Christo, &, quæ ex hac fluit, *negotium membrorum sub uno capite.*

S. 2. *Minor* suâ luce radiat, quia, si DEUS quosdam absoluto odio negativè reprobavit, utiqve in illis nec Ministerium Spiritus, nec Sacramenta suam efficaciam exserere possunt, nec in eorum gratiam vel Ministerium Spiritus, vel Sacramenta sunt instituta, nisi velimus DEUM hypocritam facere, gratiam salvantem omnibus quidem externâ vocatione offerentem, sed interno beneplacito quibusdam saltem conferentem, quod superius refutatum est. Hinc ipsi Calviniani blasphemè docere non verentur: *non nimis esse confidendum Sacramentis N. T.* Videatur Amesius *contra Belarm.* Tom. III. p. 300

D

THESIS

THESIS QUARTA.

ABSOLUTUM REPROBATIONIS DECRETUM AFFLICTIS MENTIBUS VIVAM AC SOLIDAM CONSOLATIONEM ERIPIT, CARNALIBUS AUTEM AD EPICUREISMUM FENESTRAM APERIT.

§. I. Prius membrum Theseos probatur hoc argumento:

Quicquid hominem omni spe salutis exsultat & in desperationis barathrum dejicit, id afflictis mentibus vivam & solidam consolationem eripit.

Atqui doctrina de absoluto reprobationis decreto &c. E. &c. Majorem vix quisquam negabit. Minor probatur, quia ex Majore particulari in Prima nemo de se in individuo subsumere firma collectione potest. Quam suaviter erigitur animus tentati & de salute sua anxii, cum dico; DEUS omnes vult salvos, Christus pro omnibus mortuus est, quin & actu ipso omnes salvantur, quot quot vera fide credunt in Christum. Subsumet afflictus; Ergo & me vult salvum, qui vult omnes salvos; Ergo & pro me non minus est passus Dominus quam pro Petro & Paulo; Ergo & ego non habeo quod dubitem de meâ salute, qui fide vera apprehendo mihiq; applico meritum Salvatoris mei Jesu Christi. At, inquis, si tentatus regerat, fidem suam valdè esse infirmam? informandus tunc est, quod veritas fidei salvificæ, ut salvificat, non consistat in qualitatibus vel gradibus fidei, quippe qui sunt varii & in uno eodemq; homine variare possunt. Non semper fides est lux ardens,

dens, sed sæpè fit linum fumigans *Esaï. XLII, 3.* & ta-
 men, quamdiu adhuc reliqua est scintillula quædam,
 non est nulla fides. Homo ægrotus, utut non sit tam
 fortis ac homo sanus, homo tamen est & obtinet ef-
 fectum humanam. Fides in actu Salvationis ex ipsa
 apprehensione rei salvificæ, non ex modo & gradu ap-
 prehensionis æstimanda est. Quod egregius aliquot
 similitudinibus illustrat Lutherus *Tom. V. Germ. Jen.*
super Evang. Job. XX, 5. fol. 318. Possunt, inquit, duo unum
 poculum vino plenum manu tenere, alter quidem tremula ma-
 nu, & tamen uterque idem poculum apprehendit ac tenet. Sic
 possunt duo loculum pecunia refertum apprehendere ita, ut
 manus alterius sit imbecilla, alterius autem robusta. Et ta-
 men loculi apprehensio per manum imbecillem facta non mi-
 nus est apprehensio loculi atque illa, quæ sit per manum vali-
 dam, licet valida manus apprehensio sit fortior, imbecilla verò
 manus apprehensio sit infirmior. Ita, quicumque Christi ju-
 stitiam apprehendit fide infirma, eundem possidet thesaurum,
 quem & habent apprehensum, qui firmâ fide sunt præditi.
 At verò, si tentatus nullam planè sentiat fidem? in-
 stillandum ipsi est, quod sensus fidei non semper sit evi-
 dens, sed subinde obscurus & ferè nullus, cum per tenta-
 tionem retardatur vel assumptio, vel illatio conclusio-
 nis in practico Syllogismo. Quapropter nec ex sensu
 de veritate fidei judicandum est, quippe qui fidem
 salvificam, ut salvificat, insequitur demum, nec cum
 ea indivulso nexu cohæret. Adducendæ quoque
 sunt causæ, ob quas DEUS sæpè permittat sensum fidei
 esse vel obrutum, vel ferè nullum. Facit id, tum ut in-
 notescat nobis, quod fides non acquiratur humanis
 viribus, sed sit Christi donum, quem *ὁ θεὸς καὶ πλεονεξία*
 fidei vocat Author *Epist. ad Hebr. c. XII, 2.* tum ut tanto

reuerentius habeamus media per quæ fides accipitur
ac retinetur, ac ardentius oremus pro augmento
fidei; *tum*, ut Christus hoc ipso demonstret officium
suum pastoritium, quo curam habet non tantum ovi-
um, sed & agnellorum *Job. XXI. 15. 16.* *tum*, ut hoc ipso
doceat, fortes in fide non saluari propter fidem suam,
aut propter qualitatem fidei suæ, sed propter Chri-
stum fide apprehensum, & quod infirmos in fide reci-
piat propter idem objectum, licet infirma, tamen vera
fide apprehensum, uti nervosè & eruditè hac de re
scribit Theologus incomparabilis b. m. Henricus
Höpfnerus, Professor Lipsiensis in *Isagog. de Cæn. Dom.*
Tract. II. Sect. I. Art. II. cap. 4. Aphor. 2. Interim sufficit, si
tentatus sentiat desiderium fortioris fidei, ejusq; sen-
sus evidentioris. Wündschen und begehren zu gläuben/
das ist schon ein Anfang des Glaubens/weil er sich an Christo
hält/wiewol es noch in grosser Schwachheit zugeht/thut
so viel / daß es **ODE** vor völligen Glauben rechnet / und
spricht; Wie du gläubest / so geschehe dir / inquit Lutherus
super dictum Matth. XVII. Cum quod desiderio conjun-
cta est lucta adversus infirmitates, quæ quamdiu per-
petuatur, absque dubitatione tentatus colligere ha-
bet veræ fidei in se præsentiam.

§. 2. Posterius Theseos membrum confirmatur
hoc Syllogismo:

*Quicquid hominem carnalem securum facit, id ad Epicu-
reismum fenestram aperit.*

*Atqui doctrina de absoluto reprobationis decreto &c.
E. &c.*

*Major patet, quia securitas Epicureismi mater & ra-
dix est. Minorem haud negabit, qui noverit, dogma
reprobationis absolutæ homini carnali hujusmodi in-
stillare*

Nullare conceptus; Aut ab æterno à DEO reprobatus sum & gehennæ infernali addictus, aut non. Si reprobatus sum, quid mihi proficiunt bona? si non, quid efficiunt mala opera? Sic itur (ad Astra, si Diis placet!) ad Orcum.

§. 3. Penetrans hoc è Calvinianis in Belgio *Jac. Arminius*, cum *Ægidij Hunnij* Scripta legeret, meliora doctus sociis suis de Absoluto decreto primus certamina movit. Sectatores ejus *Arminiani*, alias à *Remonstrantia* (ita libellum suum supplicem vocarunt Ordinibus Hollandiæ inscriptum,) dicti *Remonstrantes*, in Synodo *Dordracena* dissensum suum ad V. capitula reducerunt. Negarunt enim 1. *Decretum absolutum*. 2. *Particularitatem meriti Christi*. 3. *Gratiam irresistibilem*. 4. *Necessitatem conversionis*. 5. *Inamissibilitatem fidei*. Quin & in Synodo Adversarios suos *Gomaristas*, aliàs *Contra-Remonstrantes* dictos, validis quidem argumentis constrinxerunt, nihilominus, quod libris symbolicis contraria docuissent, Belgio exire jussi sunt. Sic Veritas odium! At factum exinde ut plerique Calviniani hodie doctrinam de absoluto decreto quam mitissimis verbis proponant. Illustret illos DEUS suo lumine, ut agnoscant nobiscum gratiam DEI Patris omnibus & singulis exhibitam in Servatore nostro Jesu Christo, cui fit

LAUS, HONOR ET
GLORIA

in sempiterna secula!

Amen.

LAUS, HONOR ET
GLORIA
in sempiternum seculum!

Amica

fillare conceptus; Aut ab æterno à DEO
sum & gehennæ infernali addictus, aut n
probatum sum, quid mihi proficiunt bona?
officiunt mala opera? Sicitur (ad Astra, si
ad Orcum.

§. 3. Penetrans hoc è Calvinianis in
Arminius, cum *Ægidij Hunnij* Scripta leger
doctus sociis suis de Absoluto decreto pr
mina movit. Sectatores ejus *Arminiani*,
monstrantia (ita libellum suum supplicem v
dinibus Hollandiæ inscriptum,) dicti *Rem*
Synodo Dordracena dissensum suum ad V. cap
xerunt. Negarunt enim 1. *Decretum absol*
ticularitatem meriti Christi. 3. *Gratiam irref*
Necessitatem conversionis. 5. *Inamissibilitatem*
& in Synodo Adversarios suos *Gomaristas*
Remonstrantes dictos, validis quidem argu
strinxerunt, nihilominus, quod libris sym
traria docuissent, Belgio exire jussi sunt.
odium! At factum exinde ut plerique Ca
die doctrinam de absoluto decreto qua
verbis proponant. Illustret illos DEUS
ut agnoscant nobiscum gratiam DEI Pa
bus & singulis exhibitam in Servato
stro Jesu Christo, cui sit

LAUS, HONOR
GLORIA
in sempiterna secula
Amen.

